

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
GOVERNMENT

Broj: 03-02-1001/2020
Sarajevo, 28.08.2020. godine

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

- Predstavnički dom -
gosp. Mirsad Zaimović, predsjedavajući ✓
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
PARLAMENT FEDERACIJE
САРАЈЕВО

Primiteno: 31-08-2020			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01,02	- 02 -	1491	/20

B 8+

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa članom 172. stav (1) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20) i članom 164. stav (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), radi razmatranja i usvajanja po skraćenom postupku, dostavljam Vam PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI PRIVREDNIH DRUŠTAVA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 233. sjednici, održanoj 28.08.2020. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

PREMIJER

Fadil Novalić

Prilog: - Prijedlog zakona na bosanskom jeziku,
- Obrazac broj 2 i
- Zakon o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, br. 52/14, 36/18 i 54/19) (CD).

Cc: Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
gosp. Nermin Džindić, ministar

**BOSNA I HERCEGOVINE
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

ZAKON

**O IZMJENAMA ZAKONA O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI PRIVREDNIH
DRUŠTAVA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, august 2020. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine predlaže Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da Zakon o izmjenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, donese po skraćenom postupku.

O b r a z l o ž e n j e prijedloga za donošenje zakona po skraćenom postupku

Dosljednim praćenjem primjene Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđene su prepreke na realizaciji Odluka o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava. Imajući u vidu da je Zakon o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine temporalnog karaktera, odnosno da se započeti postupci finansijske konsolidacije trebaju okončati do 31.12.2021. godine i da su privredna društva zahtjeve za odobravanjem ovih postupaka mogla podnosići do 08.02.2020. godine, a nakon više održanih sastanaka na ovu temu sa privrednim društavima koja bi išla u postupak finansijske konsolidacije, konstatovano je da je po sadašnjim zakonskim aktima to nije moguće.

Također, uvažavajući stanje ukupne privrede, za vrijeme i poslije proglašenja stanja nesreće uzrokovane pojmom koronavirusa (COVID-19), smatramo da bi donošenje Zakona o izmjenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, omogućilo privrednim društvima da lakše prevaziđu nastale probleme u poslovanju.

Obzirom da postoji opasnost od pokretanja sudskih postupaka od strane subjekata obuhvaćenih finansijskom konsolidacijom, to se u konkretnom slučaju radi o izmjenama Zakona za koje postoji neodložna potreba, a kako bi se izbjeglo nastajanje štetnih posljedica za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je stava da su ispunjeni uslovi iz poslovnika oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine da se ove izmjene Zakona razmatraju po skraćenom postupku i predlaže da se o Prijedlogu zakona raspravlja po skraćenom postupku, bez nacrtu zakona.

ZAKON

O IZMJENAMA ZAKONA O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI PRIVREDNIH DRUŠTAVA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 52/14, 36/18 i 54/19), u daljem tekstu: Zakon, u članu 2. stav (1)., riječi: „30.09.2013. godine“, zamjenjuju se riječima: „31.12.2019. godine.“

Član 2.

U članu 7. stav (1). riječi: „podnosi u roku šest mjeseci od dana sticanja na snagu ovog zakona“, zamjenjuju se riječima: „može podnijeti do 31.12.2022. godine.“

Član 3.

U članu 8. stav (3). riječi: „31.12.2021. godine“ zamjenjuju se riječima: „31.12.2023. godine“.

Član 4.

U članu 9. stav (2). riječi: „može donijeti“ zamjenjuju se riječima: „donosi“, a riječi „uz saglasnost Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine“ se brišu.

Član 5.

U članu 11. stav (1). riječi: „30.09.2013. godine“, zamjenjuju se riječima: „31.12.2019. godine.“

Član 6.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O B R A Z L O Ž E N J E
ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI
PRIVREDNIH DRUŠTAVA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I - PRAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine sadržan je u odredbi tačke c) Amandmana VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojoj je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine utvrđivanje ekonomske politike, i članu IV A. 20 (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojoj je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine odgovoran za donošenje zakona u vršenju funkcije Federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije ima resornu nadležnost u pogledu monitoringa i evaluacije Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 52/14, 36/18 i 54/19). U cilju redovnog izvještavanja, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, na razmatranje i usvajanje dostavilo šest informacija i to:

- Prvu Informaciju o primjeni Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, usvojila je na 156. sjednici, održanoj 18.03.2015. godine. (Zaključak V.broj: 389/2015).
- Drugu Informaciju o provođenju postupaka finansijske konsolidacije privrednih društava provedenih u skladu sa Zakonom o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 52/14), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvojila je na 55. sjednici, održanoj 27.05.2016. godine. (Zaključak V.broj: 1139/2016).
- Treću Informaciju o provođenju postupaka finansijske konsolidacije privrednih društava provedenih u skladu sa Zakonom o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 52/14), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvojila je na 107. sjednici, održanoj 22.06.2017. godine (Zaključak V.broj: 923/2017).
- Četvrtu Informaciju o realizaciji Odluka o izmjeni Odluka o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvojila je na 158. sjednici, održanoj 19.10.2018. godine. (Zaključak V. broj: 1214/2018).
- Petu Informaciju o realizaciji Odluka o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, za 2018. godinu, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvojila je na 180. sjednici, održanoj 23.05.2019. godine. (Zaključak V. broj: 591/2019).
- Šestu Informaciju o realizaciji Odluka o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, za 2019. godinu, Vlada Federacije

Bosne i Hercegovine usvojila je na 228. sjednici, održanoj 02.07.2020. godine.
(Zaključak V. broj: 928/2020).

Posljednja, šesta, Informacija o realizaciji Odluka o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava za 2019. godinu, odnosila se na privredna društva:

1. „**ZRAK**“ d.d. **Sarajevo** („Službene novine Federacije BiH“, br. 22/15, 90/17, 50/19 i 91/19),
2. „**BORAC**“ d.d. **Travnik** („Službene novine Federacije BiH“, br. 3/15, 90/17, 50/19 i 91/19),
3. „**BNT-TMiH**“ d.d. **Novi Travnik** („Službene novine Federacije BiH“, br. 16/15, 90/17, 50/19 i 91/19),
4. „**BINAS**“ d.d. **Bugojno** („Službene novine Federacije BiH“, br. 23/15, 90/17, 50/19 i 91/19),
5. **PS „VITEZIT“ d.o.o. Vitez** („Službene novine Federacije BiH“, br. 19/16, 90/17, 50/19 i 66/19),
6. „**TRZ-HADŽIĆI**“ d.d. **Hadžići** („Službene novine Federacije BiH“, br. 23/15, 90/17, 50/19 i 91/19) i
7. „**ALUMINIJ**“ d.d. **Mostar** („Službene novine Federacije BiH“, br. 86/18, 50/19 i 91/19).

1. „ZRAK“ d.d. Sarajevo

Postupak finansijske konsolidacije privrednog društva „ZRAK“ d.d. Sarajevo, provodi se na osnovu Odluke o finansijskoj konsolidaciji („Službene novine Federacije BiH“, br. 22/15, 90/17, 50/19 i 91/19). Privredno društvo „ZRAK“ d.d. Sarajevo je na osnovu zahtjeva Federalnog ministarstva energije, rудarstva i industrije, broj: 07-11-1-763/20 od 06.05.2020. godine, dostavio Izvještaj o provođenju Odluke o finansijskoj konsolidaciji, broj: 606/20 od 05.06.2020.godine, u kojem je navedeno slijedeće: Društvo „ZRAK“ d.d. Sarajevo se nalazi u postupku finansijske konsolidacije odlukom Vlade Federacije BiH, te je kao takvo treću godinu završilo sa pozitivnim poslovanjem uz restrukturiranje proizvodnih kapaciteta na manji broj lokacija, čime su ostvarene znatne uštede u troškovima i vremenima proizvodnje. Uprava je značajne napore uložila i da premosti probleme koji su se pojavili odlaskom većeg broja kvalifikovanih i stručnih radnika u penziju, te je pravovremenim djelovanjem osigurala prekvalifikacije i interne edukacije kroz obučavanje i usavršavanje preko 120 mladih kadrova različitih profila. Ovo predstavlja značajan aspekt obnove i popunjavanja kadrova, obzirom da se isti ne mogu regrutovati iz našeg sistema obrazovanja za radnička zanimanja. Od navedenog broja obučenih kadrova, sa njih 84 zasnovan je radni odnos.

Procjena stanja finansijske konsolidacije

U cilju provođenja finansijske konsolidacije privredno društvo „ZRAK“ je sa danom 30.09.2013. godine sačinilo izvještaj početnih stanja za donošenje Odluke o finansijskoj konsolidaciji u ukupnom iznosu od 12.406.929 KM.

Sa početkom 2016. godine obaveze Društva iznosile su 13.194.402,00 KM. Od polovine 2016. godine pa nadalje, zaključno sa danom sačinjavanja ovog Izvještaja poduzet je niz aktivnosti u cilju realizacije zaključaka iz Odluke o konsolidaciji i to:

- Sravnjenje obaveza prema radnicima i drugim fizičkim licima po osnovu pravosnažnih sudskih presuda, te zaključivanje sporazuma i vansudskih nagodbi o izmirenju istih,
- Sravnjenje obaveza prema dobavljačima, te zaključenje sporazuma i vansudskih nagodbi o izmirenju obaveza,

- Sravnjenje obaveza sa Poreskom upravom FBiH i zavodima zdravstvenog osiguranja i zavodima za osiguranje od nezaposlenosti, te izmirenje obaveza prema istim,
- Društvo je poduzelo sve mjere u cilju identifikacije imovine na osnovu dostupnih informacija i podataka, te je izvršen povrat iste u vlasništvo Društva nakon čega je putem organa Društva, a na osnovu Zakona o konsolidaciji izvršilo klasifikaciju imovine na perspektivnu i neperspektivnu.

U tabeli ispod je pregled obaveza iz ranijih godina, te pregled isplaćenih obaveza po ispod navedenim osnovama na 31.12.2019. godine:

Vrsta obaveze	Stanje obaveza na dan		
	30.09.2013	31.12.2019	Index
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	3.883.900,00	3.921.034,00	100,96
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	606.700,00	573.831,00	94,58
Porez (sa kamatama)	1.253.800,00	984.918,37	78,55
Dugovanja prema dobavljačima	773.333,00	307.713,00	39,79
Dugovanja prema zaposlenicima	5.889.196,00	4.628.454,00	78,59
UKUPNO:	12.406.929,00	10.415.950,37	83,95

Uprava društva „Zrak“ d.d. Sarajevo je 2019. godine, po saglasnosti Vlade FBiH i Nadzornog odbora, pokrenula postupak deinvestiranja dijela neperspektivne imovine u cilju namirenja dugovanja prema povjeriocima (radnicima i Poreskoj upravi FBiH), u skladu sa tačkom III. Odluke o finansijskoj konsolidaciji privrednog društva „Zrak“ d.d. Sarajevo i Zaključka Vlade Federacije BiH o prihvatanju prijedloga za zaključenje vansudske nagodbе u postupku izmirenja potraživanja zaposlenika privrednog društva „Zrak“ d.d. Sarajevo, V.broj: 1418/11 od 22.12.2011. godine. Shodno Zaključku Vlade FBiH, sačinjen je plan restrukturiranja i deinvestiranja na neperspektivnoj imovini, a sve u cilju izmirenja obaveza prema povjeriocima po pravosnažnim sudskim presudama. Privredno društvo „Zrak“ d.d. Sarajevo provodi aktivnosti sa Federalnom direkcijom namjenske industrije i Poreskom upravom Federacije BiH o izmjenama i dopunama Odluke o finansijskoj konsolidaciji privrednog društva „Zrak“ d.d. Sarajevo. Izmjenama odluke Društvu bi se omogućila prodaja dijela imovine i izmirile obaveze prema zaposlenicima i dio obaveza prema Poreskoj upravi FBiH.

Zaključno sa 31.12.2019. godine Društvo je pored izmirenja tekućih obaveza, izmirilo obaveze iz ranijih godina i to:

- Na ime plata, toplog obroka i naknada za prevoz radnicima 1.590.123,01 KM
- Na ime obaveza prema dobavljačima 432.205,73 KM
- Na ime obavaveza prema PIO/MIO, zdravstvenom osiguranju i nezaposlenost 5.437.598,51 KM

Uprava je sačinila plan i procjenu deinvestiranja u 2020. godini u cilju realizacije Odluke o konsolidaciji privrednog društva „Zrak“ d.d. Sarajevo.

Donošenje korektivnih mjera za smanjenje gubitaka

Od polovine 2016. godine Društvo je poduzelo niz mjera i aktivnosti, a sve u cilju smanjenja gubitaka iz tekućeg poslovanja. S tim u vezi izvršena je dislokacija kompletne proizvodnje i skladišta na jednu lokaciju čime su smanjeni gubici u proizvodnji, uspostavljen nadzor nad proizvodnjom i skladištima, smanjeni troškovi

grijanja i vode. Rekonstrukcijom vodovodnih i elektromreža, smanjeni su gubici nad rasipanjem i nekontrolisanoj potrošnji energenata.

Neperspektivna imovina koja duži vremenski period nije korištena, te je zubom vremena uništena ili od strane nepoznatih lica devastirana, renovirana je i izdata tako da je Društvo obezbijedilo dodatni prihod iz usluga najma.

Uspostavljena je kontrola i evidencija poštivanja radnog vremena, te video nadzor nad dijelom kruga i objektom u kojem se odvija proizvodnja, što je rezultiralo smanjenjem broja krađa i sprečavanjem daljeg uništavanja i otuđivanja imovine Društva. Društvu je prijetio biološki nestanak, te je 2017. godine zaposlena prva grupa pripravnika u poslijeratnom periodu, od kojih je 70% nastavilo radni angažman u „Zrak“-u. Smanjen je broj neproizvodnih radnika, a sva lica koja su stekla uslove za penzionisanje su uz uplatu doprinosa penzionisana. Skladišta materijala i rezervnih dijelova, koja su se nalazila na više lokacija unutar kruga (na primjer neka skladišta su i po nekoliko kilometara bila udaljena od mesta proizvodnje) su koncentrisana na jednu lokaciju, obezbijedena fizički i video nadzorom.

Troškovi u redovnom poslovanju su znatno reducirani i odvijaju se na nivou potrebnih troškova u procesu proizvodnje po zaključenim ugovorima, dok su plate radnika uskladene sa prosjekom plata fabrika namjenske industrije što je u konačnici značilo smanjenje istih u iznosu od 23%. Zapošljavanjem mladih kadrova čije su finansiranje u postupku pripravničkog rada ili prekvalifikacije obezbijedili uz pomoć Općine Novi Grad i Zavoda za zapošljavanje Kantona Sarajevo znatno je smanjen broj angažovanih penzionera ili drugih lica po ugovoru o djelu, a za potrebe realizacije postojećih ugovora. Ulaganjem u infrastrukturu, posebno u segmentu reparacije vodnih i elektro instalacija, te utopljavanjem ostvarene su znatne uštede, a s druge strane obezbijeđeni su uslovi za nesmetano odvijanje proizvodnje tokom 12 mjeseci, što ranije nije bila praksa. Uz pomoć Vlade FBiH kroz dodjelu grant sredstava radi se i na zbrinjavanju opasnog otpada iz prijeratnog perioda, što je omogućilo apliciranje i dobijanje vodne i okolinske dozvole i drugih dozvola neophodnih za nesmetan rad Društva. Također, znatan iznos novčanih sredstava je uložen u izgradnju kanalizacionih mreža i odvoda, što je rezultiralo, uređenjem kruga, ali i povećanjem vrijednosti imovine.

Zaštita državne imovine od sudskih izvršenja

Uprava je zaštitila imovinu Društva zabilježbom u C teretnim listovima u skladu sa članom 6. stav 2. Zakona o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH"; broj 79/07) te se iste mogu staviti u pravni promet samo uz saglasnost Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije. Uprava kontinuirano radi i na povratu imovine Društva u posjed i vlasništvo na području Općine Novi Grad, na području brda Žuć u površini od 2.500 m² i na području Arnautika u površini od 3.000 m². Također, radi se i na procjeni zemljišta u površini od cca 7.000 m² u Varešu, te evidentiranju istog u poslovnim knjigama.

Oživljavanje proizvodnje

U proteklom periodu kontinuirano su vršene aktivnosti na unapređenju uslova za rad u centralnom objektu O-13 gdje je obnovljena hidrantska mreža i postavljene dodatne video kamere. Svakodnevno se vrše aktivnosti na reparaciji postojeće opreme i mašina za rad, a uložena su i sredstva za nabavku novih mašina što je rezultiralo otvaranjem novih linija i ubrzanjem procesa proizvodnje. Društvo konstantno usklađuje i

unapređuje svoje poslovanje i trudi se da sve nepotrebne (ili manje potrebne troškove) minimalizira ili eliminira. Rezultati poslovanja, posebno u posljednje četiri godine, pokazuju rješenost ove Uprave da Društvo vodi u skladu sa najboljim poslovnim praksama korporativnog upravljanja.

Poređenja radi, ukupni prihodi su 2015. godine iznosili 123.334,00 KM, a 31.12.2109. godine prihodi su iznosili 4.020.838,00 KM. U 2015. godini nije bilo prihoda od prodaje civilnih proizvoda i usluga, dok su u 2019. godini prihodi od prodaje proizvoda iz civilnog assortimenta na domaćem tržištu iznosili 228.146,88 KM, a na ino tržištu 46.451,00 KM.

Proizvodni program su ranije činili periskopi i nišanske sprave za minobacače, te je isti proširen linijama za proizvodnju setova nišanskih sprava za haubice, nišanskih sprava za pješadiju, osmatračko-mjernih uređaja i opreme, te proizvoda iz civilnog assortimenta (lovačkih snajpera, nosača i dvogleda). Pored navedenog proširen je i obim i vrsta usluga iz djelatnosti Društva, te se vrše usluge popravki i održavanja proizvoda iz našeg assortimenta, usluge površinske zaštite i termičke obrade, graviranja, a tendencija je na proširivanju vrste i broja usluga koje pružamo.

Društvo je u proteklom periodu ostvarilo znatan napredak na vraćanju starih kupaca, jačanju konkurentnosti, te osvajanju novih tržišta, kako za proizvode iz vojnog assortimenta, tako i za civilne proizvode, te danas izvoze na 15 svjetskih tržišta koja kvalitet proizvoda i usluga ocjenjuju pozitivno.

Način izmirenja obaveza prema radnicima

U cilju provođenja zaključka Vlade FBiH V.broj: 1418/11 od 22.12.2011.godine, a po zahtjevu tražilaca izvršenja FMERI izražen je stav da se potraživanja namire prodajom nepotrebne imovine i to na način da se izvrši procjena sve imovine Društva od strane ovlaštenog procjenitelja. U tom cilju objavljen je javni poziv za iskazivanje interesa za kupnju imovine društva te je zaključen predugovor o kupoprodaji dijela zemljišta na području Općine Novo Sarajevo, a trenutno rade na usaglašavanju obaveza prema Poreskoj upravi Federacije BiH, kako bi se riješila sporna pitanja iz ranijih godina. Po usaglašavanju obaveza sa Poreskom upravom Federacije BiH, bit će obezbijeđena sredstva za izmirenje obaveza prema povjeriocima.

Redovno se izmiruju obaveze iz tekućeg perioda, međutim kontinuirao i paralelno se izmiruju dugovanja po obavezama iz ranijeg perioda, te se za troškove zaostalih obaveza PDV-a, struje, vode, registra izdvojeno cca. 350.000,00 KM u 2019. godini. Sve plate su isplaćene, te zaposlenici idu redovno u penziju.

Potpisivanjem sporazuma sa tužiteljima (zaposlenicima) do 31.12.2019. godine izmireno je 1.590.123,01 KM, čime su umanjene obaveze prema zaposlenicima po osnovu pravosnažnih sudskih presuda. Navedeni iznosi predstavljaju iznos glavnog duga, plaćanje se vrši po zaključenim sporazumima, čime su ostvarene uštede po osnovu dijela glavnice i po osnovu kamata koje su zbog dužine roka namirenja izjednačene sa glavnicom.

Rješavanje imovine društva na pasivnom podbilansu

U poslovnim knjigama Društva se vodi imovina u pasivnom podbilansu u vrijednosti od 5.625.274,65 KM, a radi se o usaglašenim obavezama i potraživanjima između Federalnog ministarstva odbrane i preduzeća „Zrak“ Holding Sarajevo , Vanbilansno

se vode objekti označeni kao O-28 i O-29 u ukupnoj vrijednosti 84.125,00 KM. Za navedene objekte nemamo upotrebne dozvole.

2. „BORAC“ d.d. Travnik

Finansijska konsolidacija privrednog društva Konfekcija „BORAC“ d.d. Travnik, provodi se na osnovu Odluke o finansijskoj konsolidaciji („Službene novine Federacije BiH“, br. 3/15, 90/17, 50/19 i 91/19). Dana 03.06.2020. godine privredno društvo Konfekcija „BORAC“ d.d. Travnik, je aktom broj: 10/20 od 03.06.2020.godine, dostavilo Izvještaj o provođenju Odluke o finansijskoj konsolidaciji kako slijedi:

Postupak finansijske konsolidacije privrednog društva Konfekcija „BORAC“ d.d. Travnik, obuhvata izmirenje dugovanja društva nastalih zaključno sa 30.09.2013. godine u ukupnom iznosu 24.898.076,93 KM a po osnovu:

- Doprinos za zdravstveno osiguranje (8.983.341,85 KM)
- Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti (1.544.069,49 KM)
- Poreza (sa kamatama) isključujući PDV (3.349.361,59 KM)
- Isporučenu vodu i struju (1.475.660,00 KM)
- Dugovanja prema dobavljačima za isporučene robe i usluge (4.959.745,00 KM) i
- Dugovanja prema zaposlenicima (4.586.899,00 KM)

Nadzorni odbor i Uprava preduzeće je donijela niz akata kojima je dala smjernice u poslovanju preduzeća prema odredbama Zakona o finansijskoj konsolidaciji:

- Elaborat opravdanosti finansijske konsolidacije i srednjoročni plan razvoja Nadzorni Odbor preduzeća je usvojio Odlukom br:07/15-NO od 26.05.2015. godine
- Sanacioni plan koji Uprava usklađuje sa aktulenim stanjem u preduzeću donosi se za svaku godinu poslovanja

Tabelarni pregled promjena kroz periode:

Obaveze u KM	30.09.2013.	31.12.2019.	INDEX smanjenja obaveza
Doprinosi za zdravstveno	8.983.341,85	8.177.791,08	9%
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	1.544.069,49	1.126.315,00	27%
Porezi bez PDV	3.349.361,59	1.284.935,58	61%
Isporučena voda i struja	1.475.680,00	1.284.029,23	13%
Dobavljači za robe i usluge	4.959.746,00	2.812.816,13	43%
Dugovanja prema uposlenim	4.586.899,00	3.804.910,94	17%

Pored navedenih smanjenja obaveza iz Odluke o finansijskoj konsolidaciji veoma bitna i finansijske značajna stavka su obaveze za PIO/MIO koje su smanjene za 29% u postupku finansijske konsolidacije a koje nisu obuhvaćene Odlukom niti Zakonom o finansijskoj konsolidaciji.

Obaveze za PIO/MIO na dan donošenja Odluke o finansijskoj konsolidaciji su bile 5.173.497,10 KM, a na dan 31.12.2019. godine su 3.678.409,87 KM.

Ukupan efekat ostvaren u toku postupka finansijske konsolidacije na smanjenje obaveza je: 30.071.574,00 KM Obaveze sa PIO/MIO, a 22.170.207,83 KM su trenutne obaveze po svim stavkama što procentualno daje 26% ukupnog smanjenja obaveza u toku poslovanja preduzeća prema Zakonu o finansijskoj konsolidaciji.

Korektivne mjere u poslovanju koje je provela Uprava društva uz saglasnost Nadzornog Odbora, a u postupku finansijske konsolidacije su sljedeće:

- Smanjenje troškova radne snage,
- Redovna uplata doprinosa za uposlenike koji se nalaze u radnom procesu,
- Rješavanje besperspektivne imovine,
- Uvođenje sistema mjera interne kontrole.

Mjere zaštite imovine:

- Fizička i protivpožarna zaštita imovine Konfekcije,
- Zaštita imovine od izvršnih sudskih postupaka,
- Procjena imovine od strane ovlaštenih sudskih vještaka.

Po pitanju efekata finansijske konsolidacije na socijalni aspekt, Konfekcija „BORAC“ d.d. Travnik je napravila maksimalni učinak. Prije stupanja u finansijsku konsolidaciju Konfekcija „BORAC“ d.d. Travnik je u svojoj evidencij imala 170 uposlenih od kojih je 15 bilo aktivno uposленo, a njih 155 je bilo izvan radnog procesa. Razlog njihovog neangažovanja je bila nedovoljna popunjenoš proizvodnih kapaciteta, kao i često odsustvovanje zbog težih oboljenja. U periodu od marta 2016. godine do 31.12.2017. godine 102 radnika su upućena na Zavod za zapošljavanje gdje su ostvarili pravo na naknadu i zdravstvenu zaštitu. Konfekcija „BORAC“ d.d. Travnik je iz vlastitih sredstava utrošila 124.280,88 KM za radnike koji su upućeni na Zavod za zapošljavanje.

U toku postupka finansijske konsolidacije Konfekcija „BORAC“ d.d. Travnik je penzionisala 117 radnika za koje je uplaćen dio finansijskih sredstava iz tekućeg poslovanja odnosno 253.310,25 KM. Vlada Federacije BiH je odobrila i uplatila sredstva u visini od 182.209,39 KM. Od 117 penzionisanih radnika 87 radnika je bilo uposleno u 4 firme koje su zakupoprinci proizvodnih kapaciteta Konfekcija „BORAC“ d.d. Travnik, a koji su od ranije imali potraživanja po osnovu doprinosa. Prilikom sticanja uslova za penzionisanje Konfekcija „BORAC“ d.d. Travnik je obezbjedila potrebna sredstva za penzionisanje svih prisjelih radnika.

Kada se uzmu o obzir ostali aspekti poslovanja u toku finansijske konsolidacije, Konfekcija „BORAC“ d.d. Travnik je također ostvarila značajne rezultate.

Na kraju obračunskog perioda 2014. godine (prije stupanja u finansijsku konsolidaciju) gubitak je iznosio: 2.791.215,00 KM

- Obračunski period 2015. godina – gubitak 1.766.310,89 KM
- Obračunski period 2016. godina – gubitak 1.067.087,87 KM
- Obračunski period 2017. godina – gubitak 463.418,76 KM
- Obračunski period 2018. godine – gubitak 2.936.586,00 KM
- Obračunski period 2019. godine – dobit 2.043.193,00 KM

Iz navedenih podataka je vidljivo značajno poboljšanje poslovnog rezultata kroz pet obračunskih perioda za vrijeme trajanja postupka finansijske konsolidacije.

Nakon niza prodajnih akcija koje je Uprava preduzeća poduzela uz saglasnost Nadzornog odbora prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu su u 2016. godini porasli za 109% u odnosu na prethodni period. Značajna sredstva su ostvarena prodajom rabljenih i amortizovanih tekstilnih mašina koje su prodavane putem javnih oglasa kao i transportnih vozila koja nisu u funkciji. Kompletni novčani iznosi su

usmjereni za uplatu doprinosa radnicima u skladu sa programom socijalnog zbrinjavanja. Sve javne licitacije su obavljene uz saglasnost Poreske Uprave FBiH.

Sporazumi koje je Uprava preduzeća ostvarila sa povjeriocima u toku poslovanja po Zakonu o finansijskoj konsolidaciji su :

- Sporazum sa JP „Elektroprivreda BiH“ d.d.: Ovim sporazumom zaustavljen je izvršni postupak nad imovinom preduzeća Konfekcija „Borac“ d.d. Travnik i nastavljena daljna saradnja sa dobavljačem uz smanjenje osnovnog duga.
- Sporazumi sa predstavnicima uposlenika vezano za radnička potraživanja kako bi se zaustavili izvršni sudski postupci nad imovinom preduzeća.
- Sporazum koji nije dao rezultat je sporazum sa Kantonalnim Zavodom za Zdravstveno Osiguranje koji nije prihvatio potraživanje za refundaciju bolovanja preko 42 dana u iznosu od 1.200.000,00 KM finansijski isknjiži iz potraživanja prema našoj firmi. Stoga su to potraživanje na preporuku eksternog revizora isknjižili u poslovni knjigama.

Kao zaključak iz svega navedenog može se dati veoma pozitivna ocjena efekata finansijske konsolidacije kao zbrinjavanje radnika, slijedeće veoma bitno je prohodnost transakcijskog računa bez čega bi bilo nemoguće uopšte poslovati. Finansijska konoslidacija je zaustavila mnoge izvršne sudske postupke što je Upravi preduzeća omogućilo stabilnije poslovanje.

3. „BNT-TMiH“ d.d. Novi Travnik

Finansijska konsolidacija privrednog društva „BNT-Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik, provodi se na osnovu Odluke o finansijskoj konsolidaciji („Službene novine Federacije BiH“, br. 16/15, 90/17, 50/19 i 91/19). Dana 05.06.2020. godine, privredno društvo „BNT-TMiH“ d.d. Novi Travnik, je dostavilo Akt broj:52-F/20 sa „Izveštajem o provođenju odluke o finansijskoj konsolidaciji“, kako slijedi:

Redni broj	Dugovanja po Odluci	KM 2013. god.	KM 31.12.2019.	Index
1.	Doprinosi za zdravstveno osiguranje	4.305.603,00	3.578.207,00	0,83
2.	Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	535.813,00	469.895,00	0,88
3.	Porezi isključujući PDV	979.574,00	979.574,00	1,00
4.	Obaveze prema zaposlenima	7.542.765,00	5.485.898,00	0,73

Od momenta donošenja Odluke o finansijskoj konsolidaciji preduzeće nije sačinilo nijedan sporazum, ali je aktivno radilo na izmirivanju obaveza prema navedenim povjeriocima. Obaveze po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti su izmirivane prilikom penzionisanja radnika, dok su obaveze prema radnicima izmirivane u visini zaostalih plaća. Obaveza po tužbama radnika su u procesu revizije presude.

Privredno društvo „BNT-Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik, naglašava da je zahvaljujući Odluci o finansijskoj konsolidaciji stabiliziralo poslovanje i to kroz:

- dobijanje namjenskog računa koji je omogućio bolju kontrolu finansijskih tokova,
- mogućnost dogovaranja odgođenog plaćanja sa dobavljačima što je imalo za rezultat lakšu nabavku materijala te ostvarivanje većeg prometa a samim tim i

- boljeg finansijskog rezultata (prihodi u 2013. godini su iznosili 4.658.826 KM, prihodi u 2019. godini iznose 16.988.073 KM).
- smanjenje akumuliranog gubitka sa 11.310.401,00 KM, koliko je bilo 2015. godine na 9.014.206,00 KM, koliko će iznositi zaključno sa 31.12.2019. (nakon što Skupština doneše odluku o raspodjeli dobiti)
  - u periodu 2015.-2019. preduzeće je penzionisalo ukupno 82 radnika

Broj zaposlenih se sa 295 koliko je bilo 2015. godine, povećao na 340 koliko je bilo na dan 31.12.2019. godine.

4. „BINAS“ d.d. Bugojno

Finansijska konsolidacija privrednog društva „BINAS“ d.d. Bugojno, provodi se na osnovu Odluke o finansijskoj konsolidaciji („Službene novine Federacije BiH“, br. 23/15, 90/17, 50/19 i 91/19).

Dana 20.05.2020. godine privredno društvo „BINAS“ d.d. Bugojno, je dostavilo Akt „Izvještaj o provođenju Odluke o finansijskoj konsolidaciji“, broj:01-80/2020 od 18.05.2020. godine, te akt broj: 01-90/2020 od 09.06.2020. godine, u kojem je navedeno slijedeće: Sam proces finansijske konsolidacije doveo je do izlaska iz dugogodišnjeg negativnog poslovanja privredno društvo „BINAS“ d.d. Bugojno. Protekle tri poslovne godine (2017, 2018 i 2019. godna) završene su sa pozitivnim poslovnim rezultatom, odnosno poslovalo se sa dobiti.

U narednoj tabeli nalazi se pregled dugovanja koja su ušla u proces finansijske konsolidacije na dan 30.09.2013. godine i pregled tih dugovanja na dan 31.12.2019.godine:

Redni broj	Obaveze	Iznos (KM) 30.09.2013.g	Iznos (KM) 31.12.2019.g	INDEX
1.	Doprinos za zdravstveno osiguranje	3.268.770,72	3.954.381,95	121
2.	Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	469.012,65	548.307,91	117
3.	Porez(sa kamatom) - isključujući PDV	425.673,11	816.314,44	191
4.	Voda, struja, plin, grijanje i ostale usluge	164.090,08	63.568,18	39
5.	Dobavljači-isporučene robe i usluge	2.093.283,53	2.310.475,57	110
6.	Dugovanje prema uposlenicima-neto plate	3.023.924,46	4.339.914,47	143
	UKUPNO:	9.444.754,55	12.032.962,52	127

Obaveze prema radnicima isplaćuju se na vrijeme i u bruto iznosu (2017 i 2018.godina u potpunosti), takođe u bruto iznosu su isplaćene plate za prvih 8 mjeseci 2019.godine, a za preostala 4 mjeseca 2019. godine. isplaćene su plate u neto iznosu, te je za obavezu ostala uplata poreza i doprinosa. Kao glavni razlog zbog kojeg je došlo do zastoja u plaćanju doprinosa navedena je neredovna naplata potraživanja od najvećeg kupca „Pretis“ d.d. Vogošća. Na dan 31.12.2019. godine dug „Pretis“ d.d. Vogošća prema „Binas“ d.d. Bugojno je iznosio 4.063.228,21 KM.Istaknuto je, da bi obaveze za zdravstveno osiguranje, osiguranje od nezaposlenosti, obaveze prema dobavljačima na kraju 2019. godine bile znatno umanjene da su imali redovniju naplatu potraživanja i da su realizovali isporuke robe koja se nalazi u magacinima gotovih proizvoda i koja treba da bude isporučena i naplaćena.

Pozitivan smijer koji je donijela finansijska konsolidacija za društvo najbolje se vidi iz povećanog broja Ugovora u periodu 2013-2019.godina. Najbolji primjer i dokaz ovome

je rast prihoda iz poslovanja koji je u 2013. godini iznosio 372.107,83 KM porastao na 12.340.188,00 KM u 2018. godini, a u 2019. godini prihod iz poslovanja je iznosio 10.188.821,00 KM. Takođe, u velikoj mjeri je smanjen broj sudskih sporova koje društvo ima kako sa uposlenicima tako i sa dobavljačima. Osnovni razlog ovoga jeste plaćanje obaveza u dospijeću.

Dana 18.05.2020. godine je potписан sporazum sa društvom ZDD Energetika Bugojno (dobavljač električne energije) o načinu izmirenja obaveza. Izvršena je uplata cijelokupnog iznosa duga, tako da je ovaj sporazum u potpunosti ispoštovan. U međuvremenu je društvo izgradilo vlastitu trafostanicu, te direktno spojeno na Elektoprivredu BiH kao snadbjevača električnom energijom.

Takođe, potписан je sporazum sa UNIS „GINEX“ d.d. Goražde. U ovome sporazumu naveden je cijelokupan iznos duga, redovno se vrši uplata mjesecnih rata po sporazumu, uz uplatu tekućih obaveza. Sa drugim dobavljačima i povjeriocima nisu potpisani sporazumi o načinu izmirenja obaveza koje su navedene u Odluci o finansijskoj konsolidaciji.

5. PS „VITEZIT“ d.o.o. Vitez

Povodom zahtjeva Općinskog suda u Travniku za davanje prethodne saglasnosti za otvaranje stečajnog postupka nad privrednim društvom PS „VITEZIT“ d.o.o. Vitez, Vlada Federacije BiH, na 188. sjednici održanoj dana 22.08.2019. godine, donijela Zaključak V. Broj: 924/2019 kojim se prihvata Informacija Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije povodom zahtjeva Općinskog suda u Travniku za davanje prethodne saglasnosti za otvaranje stečajnog postupka nad privrednim društvom PS „VITEZIT“ d.o.o. Vitez. U skladu sa navedenim Zaključkom i ovlaštenjima iz Zakona o stečajnom postupku, Općinskom sudu u Travniku dostavljena je saglasnost za otvaranje stečajnog postupka nad PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez, s ciljem reorganizacije stečajnog dužnika i uređivanja njegovog pravnog položaja i odnosa prema povjeriocima, a naročito radi održavanja poslovanja.

Također je, Vlada Federacije BiH, na 189. sjednici održanoj dana 05.09.2019. godine, donijela i Odluku o prestanku važenja Odluke o finansijskoj konsolidaciji privrednog društva PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez, V. broj: 979/2019 („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/19), čime je okončan postupak finansijske konsolidacije ovog privrednog društva.

6. „TRZ-HADŽIĆI“ d.d. Hadžići

Finansijska konsolidacija privrednog društva „TRZ-HADŽIĆI“ d.d. Hadžići, provodi se na osnovu Odluke o finansijskoj konsolidaciji („Službene novine Federacije BiH“, br. 23/15, 90/17, 50/19 i 91/19).

Dana 02.06.2020. godine privredno društvo „TRZ-HADŽIĆI“ d.d. Hadžići, je dostavilo „Izvještaj o provođenju Odluke o finansijskoj konsolidaciji privrednog društva, akt broj: 1-1-0362/20, sa tabelarnim pregledom dugovanja po Odluci Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na dan 30.09.2013. godine i dugovanja na dan 30.04.2020. godine.

Dana 22.06.2020. godine privredno društvo „TRZ-HADŽIĆI“ d.d. Hadžići, je dostavilo „Izvještaj o provođenju Odluke o finansijskoj konsolidaciji privrednog društva- Ispravka,

akt broj: 1-1-0388/20, sa tabelarnim pregledom dugovanja po Odluci Vlade Federacije BiH na dan 30.09.2013. godine i dugovanja na dan 31.12.2019. godine:

Redni broj	Vrsta dugovanja	30.09.0013.	31.12.2019.	Indeks
1	Doprinos za zdravstveno osiguranje	610.075,15	521.862,60	-14,46%
2	Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	129.149,69	118.502,05	-8,24%
3	Dugovanje prema zaposlenima	951.157,00	0,00	-100,00%
	Ukupno	1.690.377,84	640.364,65	-62,12%

U dalnjem tekstu navedene su preduzete aktivnosti u cilju finansijske konsolidacije privrednog društva, i to: Od posljednjeg izvještaja broj:1-1-0254/19 od 19.04.2019. godine, nije bilo postupka prinudnog izvršenja nad imovinom društva kod poslovnih banaka. Nemaju otvoren poseban račun koji nije moguće blokirati dok traje postupak finansijske konsolidacije.

Obaveze prema radnicima za manje isplaćene plaće po osnovu niže osnovice koje su ušle u konsolidaciju u iznosu od 951.157,00 KM su prihodovane u dva navrata, prvi put Odlukom NO br. NO-00 149-1/2015 od 19.05.2015. godine u iznosu od 822.102,35 KM, drugi put Odlukom NO br. NO-0008/2018 od 22.05.2018. godine u iznosu od 129.055,51 KM. Razlog prihodovanja su zastare potraživanja kao i isplate tužbi radnika. Trenutno postoje obaveze za tužbu radnika osam neisplaćenih plata (maj-decembar 2016. godine) u iznosu od cca 250.000,00 KM bez kamata i novembar/decembar 2019. godine.

Doprinosi za zdravstveno osiguranje i doprinosi od osiguranja od nezaposlenosti su smanjeni Odlukom o dodjeli grant sredstava Vlade Federacije BiH broj:1226/2017 od 14.09.2017. godine putem Razvojne banke Federacije BiH.

Za obaveze po osnovu poreza i doprinosa sa PU FBIH imaju sklopljen sporazum br. 13/10-15-22-1016-3/2017 A.D. od 21.11.2017. godine, kojim se odgađa plaćanje svih obaveza po osnovu poreza i doprinosa iz ranijeg perioda zakључno sa 31.12.2016. godine do 19.12. 2021. godine. Glavnica obaveza po ovom sporazumu iznosi 2.045.602,93 KM, dok kamate i troškovi prinudne naplate 2.900.883,22 KM. U iznos glavnice je uključena i obaveza za zdravstvo u iznosu od 925.196,78 KM za koju osim hitnih slučajeva nisu dobijali nikakvu uslugu, pomoć društvu bi bila pravna regulativa kojim bi se otpisalo dio obaveza za zdravstveno osiguranje. U tri navrata grant sredstvima umanjene su obaveze prema PIO/MIO 792.432,38 KM, zdravstvo 184.999,20 KM i nezaposlenost 22.423,84 KM, tako da glavnica po sporazumu sada iznosi 1.045.747,51 KM.

Uprava i NO su jednoglasno donijeli Odluku da može otpočeti prodaju objekata u privredi sa pripadajućim zemljištem. U tački 1 Odluke o prodaji zemljišta i poslovnih objekata društva putem Agencije za privatizaciju Federacije BiH i da može zaključiti Ugovor o kupoprodaji objekata sa pripadajućim zemljištem po predmetima prodaje kao cjelina od dvije k.č 1125/23 i 1125/24 ili pojedinačno 1125/28. U sastavni dio ove

Odluke je Izvještaj Komisije koja je podnijela Direktoru Društva stručnu procijenu imovine br.1-1-0123/19 od 21.02.2019. godine iz koje je vidljivo da nekretnine odnosno zemljište i objekti iz tačke 1 nisu neophodni za proizvodnju NVO u društvu, a također neće biti neophodni u budućem radu i razvoju strategije razvoja NVO u TRZ Hadžići. Prodajom spomenute neperspektivne imovine bi se obezbjedila sredstva za plaćanje obaveza prema PU Federacije BiH, izmirenje osam plata radnicima po tužbi radnika, i dio za plaćanje dobavljačima. Plaćanjem preostalog glavnog duga prema PU FBiH i troškova prinudne naplate u ukupnom iznosu od 1.190.123,63 KM bi se iskoristili benefiti Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpisu zateznih kamata ("Službene novine Federacije BiH", broj 99/19), čime bi se otpisao dug po kamatama u iznosu od 2.756.507,12 KM. Također, ovim bi društvo TRZ Hadžići, steklo uvijete za izlazak iz konsolidacije privrednih društava, jer bi upotpunosti izmirili obaveze iz konsolidacije. Navedena prodaja je planirana i u proizvodno-finansijskom planu za 2020. godinu

Prema dobavljačima za isporučene komunalne usluge odnosno režije, nemaju značajnih obaveza uz skretanje pažnje da je 2014. godine, donesena pravomoćna presuda u korist JKP Komunalac na iznos od 79.000,00 KM za koju do danas pomenuti subjekt nije pokrenuo izvršenje.

Kao zaključak može se reći da i pored svih teškoća u poslovanju, odnosno još uvijek nedovoljno razvojne linije za proizvodnju novih proizvoda, kao i obima prodaje, TRZ Hadžići je najvećim dijelom konsolidovao svoje poslovanje u 2019. godine. Međutim zbog pandemije izazvane koronavirusom početkom 2020. godine i nemogućnosti izvoza i realizacije ugovora sa ino-partnerima, došlo je do problema sa izmirivanjem tekućih obaveza prema radnicima, kao i obaveza prema državi i dobavljačima.

7. „ALUMINIJ“ d.d. Mostar

Finansijska konsolidacija privrednog društva „ALUMINIJ“ d.d. Mostar, provodi se na osnovu Odluke o finansijskoj konsolidaciji („Službene novine Federacije BiH“, br. 86/18, 50/19 i 91/19). Dana 15.06.2020. godine, privredno društvo „ALUMINIJ“ d.d. Mostar, je dostavilo Akt broj: 04-1105/20, „Dopuna godišnjeg izvještaja o konsolidaciji za 2019. godinu“, u kojem je navedeno slijedeće: Vlada Federacije BiH je na sjednici od 25.10.2018. godine donijela Odluku o finansijskoj konsolidaciji privrednog društva Aluminij d.d. Mostar broj: 1264/2018 od 25.10.2018., kojom se odobrava pokretanja postupka finansijske konsolidacije Aluminija d.d. Mostar sa učešćem 44% državnog kapitala.

U trenutku podnošenja zahtjeva a u skladu sa Zakonom o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji BiH i Uredbi o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH dugovanja Aluminija na dan 30.09.2013. godine iznosila su kako slijedi:

Redni broj	Dugovanja po Odluci	30.09.2013. (KM)	31.12.2019. (KM)	%
1.	Doprinos za isporučenu električnu energiju	41.310.173,69	40.810.173,69	1
2.	Doprinos prema dobavljačima	5.889.780,00	1.263.291,72	79
3.	Dugovanje prema zaposlenima	223.202,34	192.328,86	14
	Ukupno	47.423.156,03	42.265.794,27	11

Dug za isporučenu električnu energiju

Dugovanja za isporučenu električnu energiju odnosili su se na dug prema JP „Elektroprivreda“ HZ HB Mostar. Slijedom potpisanih sporazuma, a nakon Zaključka Vlade Federacije BiH, između „Aluminij“ d.d. Mostar i JP „Elektroprivreda“ HZ HB d.d. Mostar Društvo „Aluminij“ d.d. Mostar je zaključno s 12/2019. godine uredno izmirivalo obaveze prema JP „Elektroprivreda“ HZHB u skladu sa notarski obrađenim Ugovorima i otplatnim planovima broj OPU-IP-170/2018 te OPU-IP-172/2018 i tako smanjilo reprogramirana dugovanja za 500.000,00 KM odnosno za 1%.

Dugovanja prema dobavljačima

Glavnina dugovanja prema dobavljačima na dan 30.09.2013. odnosi se na dug prema JP „Elektroprijenos“ BH i to u iznosu od KM 4.626.488,28. Na osnovu Sporazuma broj: 57 0 Ps 107645 14 Ps koji je potписан s JP „Elektroprijenos“ BH za ukupna dugovanja u iznosu od KM 10.435.489,60 do trenutka zaustavljanja proizvodnje u cijelosti su izmirene obaveze nastale do dana 30.09.2013. godine. Time su ukupne obaveze prema dobavljačima koje su uključene u postupak finansijske konsolidacije smanjene za 79%.

Dugovanja prema zaposlenicima

Obaveze prema radnicima koji su obuhvaćene postupkom finansijske konsolidacije predmetom su 19 radnih sporova, a osnova novčanih potraživanja radnika su naknade propisane Kolektivnim ugovorom Aluminija d.d. Mostar iz 2006. godine.

U toku postupka finansijske konsolidacije dva su predmeta pravomočno okončana, te su ista isplaćena. Navedeno je rezultiralo smanjenjem obaveza prema uposlenicima za 14%, ukupne konsolidirane obaveze Društva su smanjene za 11%. U Godišnjem izještaju o finansijskoj konsolidaciji koji je upućen Federalnom ministarstvu energije, rудarstva i industrije, dana 05.06.2020. detaljno su objašnjene okolnosti vezane za prestanak obavljanja djelatnosti Društva te sve aktivnosti koje su poduzete u cilju iznalaženja pozitivnog rješenja za ponovno pokretanje proizvodnje a direktno povezano s tim je i rješavanje pitanja nastalih dugovanja „Aluminija“ d.d. Mostar kako po osnovi ostatka obaveza iz konsolidacije tako i po osnovi ostalih obaveza nastalih nakon definiranog datuma a sve u skladu s odlukama Nadzornog odbora i Skupštine Društva te Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Rezime

Imajući u vidu da je Zakon o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine temporalnog karaktera, odnosno da se započeti postupci finansijske konsolidacije trebaju okončati do 31.12.2021. godine i da su privredna društva zahtjeve za odobravanjem ovih postupaka mogla podnosići do 08.02.2020. godine, Federalno ministarstvo energije rudarstva i industrije je održalo nekoliko sastanaka na ovu temu sa privrednim društavima koja bi išla u postupak finansijske konsolidacije, ali po sadašnjim zakonskim aktima to nije bilo moguće.

Također, uvažavajući stanje ukupne privrede, za vrijeme i poslije proglašenja stanja nesreće uzrokovane pojmom koronavirusa (COVID-19), smatramo da bi donošenje Zakona o izmenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, omogućilo privrednim društvima da lakše prevaziđu nastale probleme u poslovanju.

Na osnovu prethodne analize realizacije Odluka o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u 2019. godini, Vlada Federacije BiH je Zaključkom V. broj: 928/2020 od 02.07.2020. godine, zadužila Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije da dostavi Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prijedlog ovog zakona ima za cilj da se otklone prepreke na realizaciji Odluka o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava, te da se omogući da privredna društva u roku od dodatne dvije godine, odnosno do 31.12.2023. godine, izvrše sve aktivnosti vezane za primjenu Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i da se omogući drugim privrednim društvima koja posluju sa poteškoćama da u roku do 31.12.2022. godine, mogu podnijeti zahtjeve za odobravanje postupka finansijske konsolidacije, kao i druge izmjene koje će pomoći realizaciji Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine.

a) Predlaže se da se važeća odredba člana 2. Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja glasi:

(1) Finansijska konsolidacija društva sa većinskim učešćem državnog kapitala može obuhvatiti dugovanja nastala zaključno do **30.09.2013. godine** na osnovu:

- doprinosa za zdravstveno osiguranje,
- doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti,
- poreza, isključujući porez na dodatnu vrijednost,
- isporučene vode, struje, plina, grijanja i ostalih komunalnih usluga,
- dugovanja prema dobavljačima za isporučene robe i usluge,
- dugovanja prema zaposlenicima.

(2) Finansijska konsolidacija dugovanja društva sa većinskim učešćem državnog kapitala za doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje bit će predmet posebnog zakona.

IZMIJENI, tako da, u članu 2. stav (1). Zakona, riječi: „**30.09.2013. godine**“, zamjenjuju se riječima: „**31.12.2019. godine**.“

Novi stav (1) glasi:

(1) Finansijska konsolidacija društva sa većinskim učešćem državnog kapitala može obuhvatiti dugovanja nastala zaključno do **31.12.2019. godine** na osnovu:

- doprinosa za zdravstveno osiguranje,
- doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti,
- poreza, isključujući porez na dodatnu vrijednost,
- isporučene vode, struje, plina, grijanja i ostalih komunalnih usluga,
- dugovanja prema dobavljačima za isporučene robe i usluge,
- dugovanja prema zaposlenicima.

Obrazloženje:

Prijedlogom ove izmjene, ažurira se vremenski period koji može obuhvatiti dugovanja društva, a koja su osnova za finansijsku konsolidaciju društva sa većinskim učešćem državnog kapitala. Predloženo je da vremenski period koji može obuhvatiti dugovanja društva, umjesto **30.09.2013. godine**, budu dugovanja društva zaključno sa **31.12.2019. godine**.

Imajući u vidu da su za privredna društva: „ZRAK“ d.d. Sarajevo, „BORAC“ d.d. Travnik, „BNT-TMiH“ d.d. Novi Travnik, „BINAS“ d.d. Bugojno, „TRZ-HADŽIĆI“ d.d. Hadžići, „ALUMINIJ“ d.d. Mostar, kao i „AGROKOMERC“ d.d. Velika Kladuša koje je u resornoj nadležnosti Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Odluke o finansijskoj konsolidaciji na snazi do 31.12.2021. godine, ista, u koliko ne završe postupak finansijske konsolidacije do važenja odluka, mogu podnijeti novi zahtjev u skladu sa ovim zakonom.

- b) Predlaže se da se važeća odredba člana 7. Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja glasi:
- (1) Zahtjev za finansijsku konsolidaciju odgovorno lice u privrednom društvu sa većinskim učešćem državnog kapitala podnosi u roku **šest mjeseci** od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana treba sadržavati:
- elaborat opravdanosti finansijske konsolidacije i srednjoročni plan razvoja,
  - finansijsko stanje privrednog društva prema posljednjem usvojenom godišnjem izvještaju o poslovanju društva,
  - iznos i strukturu dugovanja društva na osnovu doprinosa, usaglašen sa podacima iz evidencije Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine,
  - iznos i strukturu potraživanja društva,
  - revidirani godišnji izvještaj o poslovanju društva,
  - iznos i strukturu ukupnog duga društva,
  - iznos potraživanja društva na osnovu obveznica čiji emitent je Federacija Bosne i Hercegovine,
  - popis i procjenu imovine koja se ne koristi za osnovnu proizvodnu djelatnost društva i imovine koja se koristila za osnovnu proizvodnu djelatnost društva, ali koja nije bila u funkciji najmanje 36 mjeseci ili je njeno korištenje, zbog tehničko-tehnološke zastarjelosti, nerentabilno za proizvodnu djelatnost privrednog društva i odluku nadležnog organa društva kojom su utvrđeni popis i procjena ove imovine,
  - prethodne saglasnosti iz člana 4. stav 3. i člana 5. stav 1. alineja 3. ovog zakona,
  - informaciju o svim postupcima konsolidacije dugovanja društva koji su u toku, a koji se provode u skladu sa drugim propisima,
  - ukoliko se traži finansijska konsolidacija dugovanja na osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje iznos novčanih sredstava koja je privredno društvo platilo na ime izmirenja troškova liječenja svojih zaposlenika, u periodu za koji su nastala dugovanja na osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, potvrđen od nadležne zdravstvene ustanove.
- (3) Nadležni organ vlasti može pribavljati i sve ostale podatke neophodne za postupak finansijske konsolidacije najduže u roku 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva iz stava 2. ovog člana

IZMIJENI, tako da, u članu 7. stav (1). Zakona, riječi: „podnosi u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona“, zamjenjuju se riječima: „**može podnijeti do 31.12.2022. godine.**“

Novi stav (1) glasi:

- (1) Zahtjev za finansijsku konsolidaciju odgovorno lice u privrednom društvu sa većinskim učešćem državnog kapitala **„može podnijeti do 31.12.2022. godine.“**

Obrazloženje:

Zakon o finansijskoj konsolidaciji je temporalnog karaktera i privredna društva su zahtjeve za odobravanjem ovih postupaka mogla podnosi do 08.02.2020.godine, odnosno šest mjeseci od dana stupanja na snagu zakona. (Zakon je stupio na snagu 08.08.2019. godine). Nakon više održanih sastanaka sa privrednim društvima na temu prevazilaženja poteškoća u poslovanju, naročito onih koja su prouzrokovana pojmom koronavirusa (COVID-19), od strane privrednih društava koja bi išla u postupak finansijske konsolidacije predloženo je da se važeća zakonska odredba koja onemogućava podnošenje zahtjeva za finansijskom konsolidacijom izmjeni.

Prijedlogom ove izmjene, omogućava se drugim privrednim društvima koja posluju sa poteškoćama da u roku **do 31.12.2022. godine, mogu podnijeti zahtjeve** za odobravanje postupka finansijske konsolidacije.

- c) Predlaže se da se važeća odredba člana 8. Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja glasi:
- (1) Odluku o finansijskoj konsolidaciji društva sa većinskim učešćem državnog kapitala (u dalnjem tekstu: odluka) donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, vlada kantona, gradsko ili općinsko vijeće u roku 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva iz člana 7. ovog zakona.
  - (2) Za donošenje odluke iz stava 1. ovog člana u svakom pojedinom slučaju nadležan je nivo vlasti koji u privrednom društvu koje se konsoliduje vrši ovlaštenja na osnovu učešćadržavnog kapitala (u dalnjem tekstu: nadležni organ vlasti).
  - (3) Odlukom iz stava 1. ovog člana bliže se uređuje postupak i vrijeme trajanja finansijske konsolidacije za svako pojedino društvo sa većinskim učešćem državnog kapitala, s tim da postupak finansijske konsolidacije ne može trajati duže od **31.12.2021. godine**.
  - (4) Odluka iz stava 1. ovog člana dostavlja se Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine, nadležnom sudu i drugim nadležnim organima.
  - (5) Ukoliko društvo sa većinskim učešćem državnog kapitala koje se konsoliduje ne započne izmirivati sve svoje tekuće finansijske obaveze u roku 60 dana od dana donošenja odluke iz stava 1. ovog člana, nadležni organ vlasti donijet će odluku kojom stavlja van snage svoju odluku o finansijskoj konsolidaciji tog društva sa većinskim učešćem državnog kapitala.
  - (6) Ukoliko na osnovu podnesenog zahtjeva iz člana 7. Ovog zakona utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti za provođenje postupka finansijske konsolidacije, nadležni organ vlasti donosi odluku o odbijanju zahtjeva za pokretanje postupka finansijske konsolidacije.

IZMIJENI, tako da, u članu 8. stav (3). Zakona, riječi: „**31.12.2021. godine**“ zamjenjuju se riječima: „**31.12.2023. godine**“.

Novi stav (3) glasi:

3) „Odlukom iz stava 1. ovog člana bliže se uređuje postupak i vrijeme trajanja finansijske konsolidacije za svako pojedino društvo sa većinskim učešćem državnog kapitala, s tim da postupak finansijske konsolidacije ne može trajati duže od **31.12.2023. godine**.“

Obrazloženje:

Prijedlogom ove izmjene u Zakonu o finansijskoj konsolidaciji se **omogućava** da privredna društva kojima je odobren postupak finansijske konsolidacije, **u roku od dodatne dvije godine, odnosno do 31.12.2023. godine**, izvrše sve aktivnosti vezane

za primjenu Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine.

- d) Predlaže se da se važeća odredba člana 9. Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja glasi:
- (1) U toku postupka finansijske konsolidacije ne mogu se pokrenuti postupci prinudne naplate potraživanja nad imovinom društva sa većinskim učešćem državnog kapitala koje se konsoliduje.
  - (2) Ako je nad imovinom društva sa većinskim učešćem državnog kapitala koje se konsoliduje u toku postupak prinudnog izvršenja kod poslovnih banaka nadležni organ vlasti može donijeti odluku o otvaranju novog računa kod poslovne banke za obavljanje platnih transakcija nad kojim se ne može provesti prinudno izvršenje dok traje postupak finansijske konsolidacije, uz saglasnost Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine.
  - (3) Račun iz stava 2. ovog člana zatvara se odlukom nadležnog organa vlasti koji je odgovoran za posljedice svih transakcija na novootvorenom računu.
  - (4) Od stupanja na snagu odluke iz člana 8. stav 1. ovog zakona do završetka postupka finansijske konsolidacije društva sa većinskim učešćem državnog kapitala u skladu sa članom 10. ovog zakona, zastarjevanje ne teče za potraživanja prema društvu sa većinskim učešćem državnog kapitala koje se konsoliduje.
  - (5) Ukoliko je zastarjevanje počelo teći prije stupanja na snagu odluke iz člana 8. stav 1. ovog zakona ono nastavlja teći nakon završetka postupka finansijske konsolidacije društva sa većinskim učešćem državnog kapitala u skladu sa članom 10. ovog zakona, a vrijeme koje je isteklo prije zaustavljanja računa se u zakonom određeni rok za zastarjelost.

IZMIJENI, tako da, u članu 9. stav (2). Zakona, riječi: „može donijeti“ zamjenjuju se riječima: „**donosi**“, a riječi „uz saglasnost Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine“ se brišu.

Novi stav (2) glasi:

- (2) Ako je nad imovinom društva sa većinskim učešćem državnog kapitala koje se konsoliduje u toku postupak prinudnog izvršenja kod poslovnih banaka nadležni organ vlasti **donosi** odluku o otvaranju novog računa kod poslovne banke za obavljanje platnih transakcija nad kojim se ne može provesti prinudno izvršenje dok traje postupak finansijske konsolidacije.

Obrazloženje:

Predložena izmjena člana 9. stav (2) Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, bazirana je na aktu Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 13/10-15-27-1345/18 od 08.11.2018. godine u kojem je navedeno: „Na osnovu navedenog, a u vezi sa traženjem mišljenja o otvaranju računa ovog poreznog obveznika, ističemo da Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine nije kompetentna da daje saglasnosti za otvaranje računa poreznih obveznik, jer bi to bilo suprotno djelatnosti rada Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine.“

- e) Predlaže se da se važeća odredba člana 11. Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja glasi:

- (1) Finansijska konsolidacija društva sa učešćem državnog kapitala i društva sa 100% učešćem privatnog kapitala može obuhvatiti dugovanja nastala zaključno do **30.09.2013. godine** na osnovu:
- doprinosa za zdravstveno osiguranje,
  - doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti,
  - poreza, isključujući poreze na dodatnu vrijednost,
  - dugovanja prema zaposlenicima i
  - isporučene vode, struje, plina, grijanja i ostalih komunalnih usluga.
- (2) Finansijska konsolidacija dugovanja društva sa učešćem državnog kapitala i društva sa 100% učešćem privatnog kapitala za doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje bit će predmet posebnog zakona. Na postupak finansijske konsolidacije društva sa učešćem državnog kapitala i društva sa 100% učešćem privatnog kapitala shodno se primjenjuju čl. 6., 7., 8., 9. i 10. ovog zakona s tim da privredna društva sa 100% učešćem privatnog kapitala zahtjev za pokretanje postupka finansijske konsolidacije podnose federalnom ministarstvu nadležnom prema pretežnoj djelatnosti koju obavlja privredno društvo sa 100% učešćem privatnog kapitala koji se konsoliduje.
- (3) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine nadležna je za odlučivanje u postupku finansijske konsolidacije privrednog društva sa 100% učešćem privatnog kapitala.

IZMIJENI, tako da, u članu 11. stav (1). Zakona, riječi: „**30.09.2013. godine**“, zamjenjuju se riječima: „**31.12.2019. godine**.“

Novi stav (1) glasi:

- (1) Finansijska konsolidacija društva sa učešćem državnog kapitala i društva sa 100% učešćem privatnog kapitala može obuhvatiti dugovanja nastala zaključno do **31.12.2019. godine** na osnovu:
- doprinosa za zdravstveno osiguranje,
  - doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti,
  - poreza, isključujući poreze na dodatnu vrijednost,
  - dugovanja prema zaposlenicima i
  - isporučene vode, struje, plina, grijanja i ostalih komunalnih usluga.

Obrazloženje:

Prijedlogom ove izmjene, ažurira se vremenski period koji može obuhvatiti dugovanja društva, a koja su osnova za finansijsku konsolidaciju društva sa učešćem državnog kapitala i društva sa 100% učešćem privatnog kapitala. Predloženo je da vremenski period koji može obuhvatiti dugovanja društva, umjesto **30.09.2013. godine**, budu dugovanja društva zaključno sa **31.12.2019. godine**.

III - OBRAZLOŽENJE PRAVNIH RJEŠENJA

U članu 1., definisano je da finansijska konsolidacija društva sa većinskim učešćem državnog kapitala može obuhvatiti dugovanja nastala zaključno do **31.12.2019. godine**

Članom 2., definisano je da, Zahtjev za finansijsku konsolidaciju odgovorno lice u privrednom društvu sa većinskim učešćem državnog kapitala, može podnijeti do **31.12.2022. godine**.

Članom 3., definisano je da postupak finansijske konsolidacije ne može trajati duže od 31.12.2023. godine.

Članom 4., definisano je da nadležni organ vlasti **donosi odluku o otvaranju novog računa kod poslovne banke za obavljanje platnih transakcija nad kojim se ne može provesti prinudno izvršenje dok traje postupak finansijske konsolidacije.**

Članom 5., definisano je da postupak finansijske konsolidacije društva sa učešćem državnog kapitala i društva sa 100% učešćem privatnog kapitala može obuhvatiti dugovanja nastala zakљуčno do 30.09.2013. godine.

U članu 6., propisano je da ovaj zakon stupa na snagu **osmog** dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

IV - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za sprovođenje ovog Zakona nije potrebno obezbjediti posebna sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

KONTROLNA IZJAVA O PROVEDENOJ PROCJENI UTICAJA PROPISA

Kontrolna izjava o provedenoj procjeni uticaja propisa		
Naziv propisa	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine	
Datum	04.08.2020. godine	
Kontrolno područje	DA	NE
AKTIVNOST		
Naziv propisa je naveden i razumljiv	DA	
Naveden je naziv i kontakti obrađivača	DA	
Naveden je datum	DA	
DEFINIRANJE PROBLEMA		
Problem je jasno i sažeto objašnjen	DA	
Ciljevi su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
Očekivani rezultati su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
KONSULTACIJE		
Zainteresirane strane su jasno definisane	DA	
Proces konsultacija je jasno i sažeto objašnjen	DA	
PREDLOŽENA RJEŠENJA		
Predložena su normativna i nenormativna rješenja	DA	
Definisani su rizici predloženog rješenja	DA	
Definisan je uticaj rješenja na budžet	DA	
Definisan je uticaj rješenja na privredu, društvo, okoliš, te održivi razvoj i zdravje ljudi	DA	
Definisan je način primjene i usaglašenost s ostalim propisima	DA	
Definisan je prelazni period	DA	
PROCJENA PROVEDENA U SKLADU S DREDBOM	DA	

URED VLADE FBiH ZA ZAKONODAVSTVO I SKLADENOST
SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

Datum i petar

04-08-2020.

Ovlaštena osoba

Kristina Marić